

Knowledge is expensive,
but realise what stupidity can cost you

Gedachteputten... (en hoe je eraan ontkomt)

Misschien geloof je dat **we altijd logisch over kwesties nadenken**. Toch is onze redenering vaak feilbaar en daardoor kunnen we in een val lopen, de **'gedachteput'**. Je bewust zijn van veelvoorkomende gedachteputten en weten hoe je ze moet ontwijken of eruit kunt klimmen, kan jouw manier van denken zeer verbeteren.

Gedachteput 1: ontkennen of ontwijken

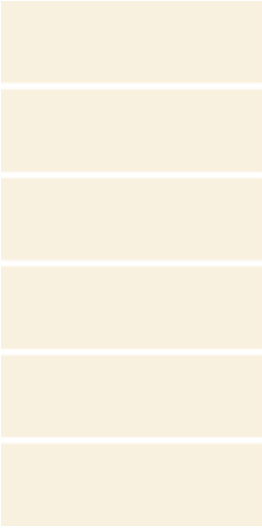
Vervelende **feiten** niet onder ogen willen zien, door ofwel het probleem te ontkennen ofwel de nodige actie te ontwijken.

- **Voorbeeld.** Je krijgt steeds meer schulden, maar je ontkent het probleem - of je accepteert het probleem, maar je neemt geen stappen om je financiën op orde te brengen.
- **Ontsnappingsroute.** Deze gedachteput is aantrekkelijk als je bang ben voor de confrontatie met de waarheid. Het is misschien gemakkelijker om de realiteit te ontkennen of te ontwijken, maar beseft dat de problemen waarschijnlijk alleen maar groter worden als je er niets aan doet. Bekijk daarom alle feiten opnieuw. Om de klus minder vervelend te maken, kun je jezelf met iets kleins belonen als je het probleem hebt opgelost.

Gedachteput 2: ja, maar ...

Een reeks **ongeldige redenen** bedenken waarom een nieuw idee niet zou werken, in plaats van de mogelijkheden ervan te onderzoeken.

- **Voorbeeld.** Vrienden vragen of je mee gaat skiën; je weet dat je het leuk vindt, stelt jezelf vragen als: 'Wie zorgt er voor de kat?' en 'Zal ik er niet belachelijk uitzien op de latten?'
- **Ontsnappingsroute.** Gebruik de **PIN-benadering**:
Benoem eerst alle **Positieve** aspecten van het idee.
Bekijk dan wat er **Interessant** aan is, positief of niet.
Bepaal tot slot de **Negatieve** aspecten of gevolgen.

Met deze **PIN**-benadering kun je de positieve aspecten benadrukken en de negatieve verwijderen of minimaliseren. Vraag jezelf bij elk negatief punt: 'Is dit echt waar? Zo ja, welke bewijzen kan ik ervoor aanvoeren?'

Gedachteput 3: groepsdenken

Automatisch de meningen van anderen volgen – de samenleving, vrienden, collega's – zonder te controleren of deze correct zijn.

- **Voorbeeld.** Bijna elke bewering die begint met zoiets als: 'Iedereen weet toch dat ...', 'Alle weldenkende mensen snappen dat ...', 'Het is algemeen bekend dat ...'
- **Ontsnappingsroute.** Neem niets zomaar aan en vorm je eigen oordeel over alles. Beoordeel de feiten die je kent op hun juistheid in plaats van zonder aarzeling de opvatting aan anderen over te nemen over 'hoe dingen echt zijn'.

Gedachteput 4: tunnelvisie

Proberen de **feiten van een situatie overeen te laten** komen met een conclusie die je eerder hebt getrokken.

- **Voorbeeld.** Je ziet iemand die je aanbidt door een roze bril en alles wat diegene doet, is goed. Ook naar voorwerpen of organisaties kun je met oogkleppen kijken: een antiekhandelaar die wil geloven dat ze een zeldzaam voorwerp heeft gevonden, is misschien 'blind' voor dubieuze kenmerken, en aandeelhouders trekken het handelen van een gerespecteerde onderneming misschien niet in twijfel.
- **Ontsnappingsroute.** Breng wat objectiviteit in je oordeel door actief te zoeken naar aspecten die jouw mening weerleggen. Tunnelvisie werkt overigens twee kanten op: misschien zie je alleen de slechte kanten van iets of iemand.

Gedachteput 5: een beperkte geest

Geen noodzaak zien van een nieuwe manier van denken. Mensen vinden het vaak moeilijk om een besluit te herzien of een begonnen handeling te staken, zelfs als ze weten dat het een vergissing was.

- **Voorbeeld.** Amerikaanse autofabrikanten geloofden niet dat Amerikanen ooit compacte auto's zouden kopen.
- **Ontsnappingsroute.** Bekijk al je veronderstellingen regelmatig en nauwkeurig. Beschouw niets als vanzelfsprekend. Soms mag je best de advocaat van de duivel zijn. Kun je de zwakke plekken aanwijzen voordat anderen dat doen? Wat ga je eraan doen? Wees bereid om beslissingen eventueel te herzien: dat is geen teken van zwakte, maar van aanpassingsvermogen.

Gedachteput 6: te moeilijk denken

De **simpelste verklaring** of oplossing over het hoofd zien, maar juist kijken naar een die te moeilijk is of niet voor de hand ligt.

- **Voorbeeld.** Je kunt iets niet vinden in huis en je neemt aan dat een inbreker het heeft gestolen, in plaats van te denken dat je het gewoon ergens anders hebt gelegd.
- **Ontsnappingsroute.** Gebruik de wet van de spaarzaamheid, de wet die stelt: 'Als alle dingen gelijk zijn, is de simpelste optie de beste.'

Gedachteput 7: niet mijn idee!

Een **idee afwijzen** omdat iemand anders hem heeft bedacht.

- **Voorbeeld.** Je kinderen weigeren iets te doen wat ze anders graag doen, alleen omdat jij het voorstelde!
- **Ontsnappingsroute.** Verwoord een idee zo dat de ander denkt dat hij het heeft bedacht. Bedenk dan dat het verstandiger is om ideeën te beoordelen op hun waarde dan op de bedenker. Je kunt ideeën naar eigen inzicht aanpassen, zodat het meer als jouw idee voelt.

Eddy Claesen

Family Business Advisor - Mediator

Accountant - Tax Consultant

Kuilenstraat 16 • B-3600 Genk
tel.: +32 89 32 91 10 • fax: +32 89 32 91 19
eddy.claesen@claesen.be • www.claesen.be